

ข้อดีของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช เปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๕๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๑	๒๘ วรรคสาม	สิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญได้รับรองและคุ้มครองไว้ มีผลทันทีแม้จะยังไม่มีกฎหมายลูกออกมาก็ตาม	ใช้คำว่า “ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งทำให้มีการตีความว่า สิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะมีได้สมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้แล้วเท่านั้น	เพื่อให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนมีผลได้รับความคุ้มครองทันที ไม่ให้รัฐบาลใช้วิธีการชะลอออกกฎหมายลูกเพื่อถ่วงหน่วงในการให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพ
๒	๓๐	ส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายมากกว่าเดิมโดยกำหนดไว้ในบทบัญญัติต่าง ๆ เช่น ในการจัดทำบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง ส.ส. แบบสัดส่วน ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ เป็นต้น	กำหนดไว้เพียงหลักกว้าง ๆ ในมาตรา ๓๐ เท่านั้น	สตรีจะได้รับการส่งเสริมมีบทบาทในด้านต่าง ๆ มากขึ้น
๓	๓๕	คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	ไม่ได้คุ้มครองครอบคลุมไปถึงการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในข้อมูลส่วนบุคคล	ประชาชนจะได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลครอบคลุมกว้างขวางขึ้นกว่าเดิม
๔	๔๐	ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้สะดวก รวดเร็ว ทัวถึง และเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ จะมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ	บัญญัติรายละเอียดซึ่งมีบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอยู่แล้ว ทั้งไม่ได้รับรองการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนที่เป็นเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ	ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม และได้รับการปฏิบัติในกระบวนการพิจารณาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้เด็ก เยาวชน และสตรี จะได้รับการปฏิบัติในกระบวนการพิจารณาคดีที่เหมาะสมขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นคดีที่กระทบต่อความรู้สึกของผู้เสียหายมาก

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๕๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๕	๔๒	คุ้มครองให้ประชาชนได้รับค่าทดแทนจากรัฐที่เป็น ธรรมจืดจากการเวนคืนที่ดิน โดยให้คำนวณจากราคา ปกติในท้องตลาด การได้มา สภาพที่ตั้ง ความเสียหาย ของผู้ถูกเวนคืน และคำนึงถึงประโยชน์ที่รัฐและผู้ถูก เวนคืนจะได้รับจากการใช้สอยที่ดินที่ถูกเวนคืนนั้น	กำหนดให้คำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติ การ ได้มา สภาพที่ตั้ง และความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน เท่านั้น	ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการเวนคืนที่ดินจะ ได้รับค่าทดแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมมากกว่าเดิม
๖	๔๔	ให้สิทธิประชาชนในการได้รับหลักประกัน และ สวัสดิภาพในการทำงาน	ไม่มี	ประชาชนผู้ใช้แรงงานจะมีสิทธิมากขึ้นในการได้รับ หลักประกันและสวัสดิภาพในการทำงานจากรัฐ ทั้ง ในขณะทำงานและพ้นจากการทำงาน
๗	๔๕, ๔๖, ๔๗, ๔๘	ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนมาก อย่างไม่เคยมีมาก่อน เช่น ห้ามจำกัดหรือแทรกแซง การแสดงความคิดเห็นของสื่อฯ ให้นักงานลูกจ้าง ของสื่อฯ มีสิทธิจัดตั้งองค์กรเพื่อป้องกันสิทธิของตน การห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเจ้าของหรือ ถือหุ้น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการสื่อมวลชน ทั้งยังห้ามใช้อำนาจแทรกแซงสื่อฯ ด้วย เป็นต้น	ไม่มีการห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในการเป็น เจ้าของหรือถือหุ้น ในกิจการที่เกี่ยวกับสื่อมวลชน	การแสดงความคิดเห็นของประชาชนจะได้รับความ คุ้มครองให้มีความเป็นอิสระมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อมวลชนจะได้รับความคุ้มครองจากการแทรกแซง การเสนอข่าวสารและความคิดเห็นโดยอิสระ ซึ่งจะทำ ให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารกว้างขวาง และตรง กับความเป็นจริงมากกว่าเดิม
๘	๔๕	ให้สิทธิประชาชนได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก จะต้องได้รับการ สนับสนุนจากรัฐให้ได้รับการศึกษาอย่างทัดเทียมกับ ผู้อื่น	บัญญัติเรื่องสิทธิในการได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบ สองปีอย่างทั่วถึงเช่นกัน แต่ไม่ได้คุ้มครองไปถึงผู้ ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ	ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะ ยากลำบาก จะได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกับ บุคคลอื่น

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๕	๔๘ วรรคสาม	ส่งเสริมการศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ไม่มี	การศึกษาของประชาชนจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะแต่การศึกษาภายในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังสามารถขยายไปยังการศึกษาทางเลือก ศึกษาด้วยตนเอง ทั้งยังส่งเสริมให้มีการศึกษาตลอดชีวิต อีกด้วย
๑๐	๕๒	เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา	ไม่มี	เด็กและเยาวชนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา
๑๑	๕๒ วรรคสอง	เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว จะได้รับความคุ้มครองจากรุนแรง และมีสิทธิได้รับการฟื้นฟูจากผลของความรุนแรงดังกล่าว	คุ้มครองเฉพาะเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวจากการใช้ความรุนแรงเท่านั้น ไม่ได้คุ้มครองถึงสตรีและไม่ได้บัญญัติถึงการฟื้นฟูผู้ที่ได้รับความรุนแรงด้วย	สตรีซึ่งเป็นเพศอ่อนแอทางกายจะมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรุนแรงเพิ่มขึ้น และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงแล้ว จะได้รับการฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาวะปกติมากที่สุด ซึ่งจะทำให้การคุ้มครองบุคคลดังกล่าวจากรุนแรงมีความครบวงจรกว่าเดิม
๑๒	๕๓	เพิ่มสิทธิให้ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ จะได้รับความช่วยเหลือทั้งสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลืออื่น ๆ อย่างสมศักดิ์ศรี และเหมาะสมจากรัฐ	บัญญัติให้สิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐเท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดว่า ผู้สูงอายุจะได้รับความช่วยเหลืออย่างไร	ผู้สูงอายุจะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างแท้จริง และเพียงพอแก่การยังชีพ
๑๓	๕๕	ให้สิทธิแก่บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ	ไม่มี	เพิ่มสิทธิให้บุคคลที่ได้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ และเป็นการแก้ปัญหาคอนเร้นอื่นอีกด้วย

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๑๔	๖๑	กำหนดให้มีองค์การคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ และรัฐต้องสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคด้วย	กำหนดให้มีเพียงองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งไม่ได้กำหนดให้เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ และไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐ	องค์การคุ้มครองผู้บริโภคจะมีความเป็นอิสระและมีงบประมาณในการดำเนินการมากกว่าเดิม ย่อมทำให้การคุ้มครองผู้บริโภคมีประสิทธิภาพกว่าเดิมด้วย
๑๕	๖๒	ให้สิทธิและคุ้มครองบุคคลในการติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของรัฐ	ไม่มี	ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมากกว่าเดิม
๑๖	๖๔ วรรคสอง	ให้สิทธิแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการรวมกลุ่มเพื่อปกป้องสิทธิของตน	ไม่มี	เพื่อให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องสิทธิของตนได้ แต่ต้องไม่กระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องของการจัดทำบริการสาธารณะ
๑๗	๖๗	ขยายสิทธิชุมชน โดยการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ จะต้องจัดให้มีการบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียก่อน และชุมชนมีสิทธิที่จะฟ้ององค์กรของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายรับรองเรื่องสิทธิชุมชนไว้	ไม่มี	ประชาชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้นในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และประชาชนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อปกป้องสิทธิของตนได้

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๑๘	หมวด ๕	บัญญัติแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐให้มีความชัดเจนครอบคลุม และมีผลผูกพันต่อรัฐบาลด้วย	กำหนดไว้กว้าง ๆ แต่ไม่มีสภาพบังคับใด ๆ ต่อรัฐบาลเลย	เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารประเทศของรัฐบาล และมีผลผูกพันรัฐบาลมากขึ้น
๑๙	๘๔ (๘)	รัฐต้องส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร	ไม่มี	การมีสภาเกษตรกรย่อมทำเกษตรกรรมมีพลังเพียงพอที่จะรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนได้มากขึ้น
๒๐	๙๓-๙๔	ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) แบบแบ่งเขต กำหนดให้มีเขตที่ใหญ่ขึ้น โดยใช้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีผู้แทนได้ไม่เกิน ๓ คน (ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร) รวมทั้งสิ้น ๔๐๐ คน	ระบบการการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขต ๔๐๐ คน ใช้เขตเล็ก และแต่ละเขตมี ส.ส. ได้เขตละ ๑ คน	ระบบแบ่งเขตให้มีเขตใหญ่ขึ้นจะทำให้การซื้อเสียงทำได้ยากขึ้นกว่าเดิม
๒๑	๙๕-๙๘	ระบบการเลือกตั้ง ส.ส. แบบสัดส่วน ได้แบ่งออกเป็น ๘ กลุ่มจังหวัด แต่ละกลุ่มจังหวัดมี ส.ส. จากบัญชีรายชื่อได้ ๑๐ คน	ระบบบัญชีรายชื่อ ใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน ๑๐๐ คน	การกำหนดให้ระบบสัดส่วนแบ่งออกเป็น ๘ กลุ่มจังหวัด เพื่อป้องกันการผูกขาดโดยพรรคการเมืองใหญ่ คะแนนเสียงของประชาชนแต่ละเสียงมีความหมายมากที่สุด และคะแนนเสียงจะไม่กระจุกตัวอยู่ที่จังหวัดที่มีประชากรมาก ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ เป็นต้น

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๒๒	๕๕-๕๘	ในการนับคะแนนแบบสัดส่วนนั้น ไม่มีเกณฑ์คะแนนเสียงขั้นต่ำที่พรรคการเมืองจะต้องได้รับจึงจะมี ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อได้	ในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมืองจะได้คะแนนเสียงอย่างน้อยร้อยละ ๕ จึงจะได้ที่นั่งจากระบบนี้	ทำให้พรรคเล็ก ๆ ที่ไม่ได้รับคะแนนเสียงมากนัก มีโอกาสมากขึ้นที่จะได้รับที่นั่งในสภาฯ ได้ ซึ่งทำให้การผูกขาดเสียงในสภาทำได้ยากขึ้นด้วย
๒๓	๑๐๑	ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีอีกต่อไป	กำหนดให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. จะต้องมีความรู้ระดับปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย	เป็นการเปิดโอกาสให้คนดี คนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ไม่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้มีโอกาสเป็นผู้แทนของประชาชนได้
๒๔	๑๐๑ (๓)	ลดระยะเวลาในการสังกัดพรรคการเมืองของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ในกรณียุบสภาลงเหลือเพียง ๓๐ วัน	ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ได้จะต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไม่น้อยกว่า ๕๐ วัน จนถึงวันเลือกตั้ง	สมาชิกพรรคการเมืองมีโอกาสในการตัดสินใจในการลงสมัครรับเลือกตั้งมากขึ้น โดยไม่ต้องตกอยู่ภายใต้อาณัติของพรรคการเมืองมากเกินไปเหมือนที่เคยเป็นมา
๒๕	๑๐๒	เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติต้องห้ามของผู้ลงสมัคร ส.ส. ในบางประการ ได้แก่ ๑) ไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ๒) เคยต้องคำพิพากษาจำคุกโดยพยานหลักฐานยังไม่ถึงห้าปี เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ๓) เป็นหรือเคยเป็น ส.ว. แต่ยังไม่พ้นจากตำแหน่งไม่เกิน ๒ ปี ๔) เคยถูก ส.ว. ถอดถอนออกจากตำแหน่ง	คุณสมบัติต้องห้ามของผู้ลงสมัคร ส.ส. ในเรื่องดังกล่าวได้กำหนดไว้ดังนี้ ๑) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ๒) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป โดยพยานหลักฐานยังไม่ถึงห้าปี เว้นแต่เป็นความผิดโดยประมาทหรือลหุโทษ ๓) เป็นสมาชิกวุฒิสภา ๔) เคยถูก ส.ว. ถอดถอนออกจากตำแหน่ง และยังไม่พ้น ๕ ปี	การกำหนดคุณสมบัติต้องห้ามให้เข้มข้นขึ้น จะทำให้ได้ ส.ส. ที่เป็นคนดี เหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนของประชาชนมากกว่าเดิม

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๒๖	๑๐๔	ระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะควรรวมพรรคการเมืองไม่ได้	ไม่มี	ฝ่ายการเมืองที่มีอำนาจมากในสภาไม่สามารถที่จะควรรวมพรรคการเมืองอื่น เพื่อผูกขาดคะแนนเสียงในสภาได้อีกต่อไป
๒๗	๑๐๖	ส.ส. พ้นจากตำแหน่งเมื่อต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษก็ตาม เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดที่กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท	ส.ส. พ้นจากตำแหน่ง เมื่อต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือเป็นความผิดลหุโทษ	การที่กำหนดให้ ส.ส. พ้นจากตำแหน่งเมื่อต้องคำพิพากษาให้จำคุกแม้จะมีการรอการลงโทษนั้น เป็นการตัดผู้ที่มีพฤติการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่จะอยู่ในฐานะผู้แทนของประชาชนออกไป ซึ่งทำให้เกิดเกียรติ และศักดิ์ศรีของสภาผู้แทนราษฎร ไม่มัวหมองไป
๒๘	๑๐๘	แก้ไขระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งในกรณียุบสภา เป็น “ไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน แต่ไม่เกิน ๖๐” วัน	กำหนดไว้เพียงให้จัดให้มีการเลือกตั้งภายใน ๖๐ วัน	ทำให้การกำหนดวันเลือกตั้งในกรณียุบสภาเร็วเกินไป โดยมีวัตถุประสงค์ทางการเมือง จนทำให้พรรคการเมืองอื่น ๆ เตรียมพร้อมในการเลือกตั้งครั้งต่อไปไม่ทัน ไม่สามารถทำได้อีกต่อไป
๒๙	๑๑๑	เปลี่ยนแปลงระบบการได้มาของสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) โดยให้มีที่มาสองทาง รวมทั้งสิ้น ๑๕๐ คน ดังนี้ ๑) มาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด จังหวัดละ ๑ คน รวม ๗๖ คน ๒) มาจากการสรรหา ๗๔ คน	ส.ว. มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด จำนวน ๒๐๐ คน	ลดจำนวน ส.ว. เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้สะดวกขึ้น และเปลี่ยนระบบการได้มาซึ่ง ส.ว. โดยให้ ส.ว. ส่วนหนึ่งมาจากการสรรหา ทำให้ ส.ว. มีความเป็นกลางทางการเมืองมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้กลุ่มต่างๆ ในสังคม เช่น เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน ผู้พิการ สตรี ฯลฯ เข้ามามีบทบาททางการเมืองในฐานะ ส.ว. และสามารถทำหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๓๐	๑๑๕	เพิ่มคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของ ส.ว. ให้เข้มข้นขึ้น เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ไม่เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือ ส.ส. - ไม่เป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเคยเป็นและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่เกิน ๕ ปี - ไม่เป็น ส.ส. หรือเคยเป็น ส.ส. แต่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่เกิน ๕ ปี เป็นต้น 	ไม่มี	ทำให้ได้ ส.ว. ที่มีความเป็นกลางทางการเมืองมากขึ้นกว่าเดิม
๓๑	๑๑๕	ส.ว. พ้นจากตำแหน่งเมื่อต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษก็ตาม เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดที่กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท	ส.ว. พ้นจากตำแหน่ง เมื่อต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือเป็นความผิดลหุโทษ	การที่กำหนดให้ ส.ว.. พ้นจากตำแหน่งเมื่อต้องคำพิพากษาให้จำคุกแม้จะมีการรอการลงโทษนั้น เป็นตัดผู้ที่มีพฤติการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่จะอยู่ในฐานะผู้แทนของประชาชนออกไป ซึ่งทำให้เกิดเกียรติ และศักดิ์ศรีของวุฒิสภาไม่มัวหมองไป
๓๒	๑๒๒	ขึ้นชั้นให้ ส.ส. และ ส.ว.ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ	ไม่มี	เป็นการขึ้นชั้นให้มีความชัดเจนขึ้นกว่าเดิมว่า ส.ส. และ ส.ว. ต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติโดยปราศจากความครอบงำของกลุ่มการเมือง
๓๓	๑๔๒, ๑๖๓	ลดจำนวนในการเข้าชื่อของประชาชนเพื่อเสนอร่างกฎหมายเหลือเพียง ๑๐,๐๐๐ ชื่อ	กำหนดให้ใช้รายชื่อถึง ๕๐,๐๐๐ รายชื่อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาชนจะทำได้ง่ายขึ้น

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๓๔	๑๕๘	ส.ส. จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ สามารถยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีได้	ส.ส. จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๕ สามารถยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีได้	การตรวจสอบการบริหารประเทศของรัฐบาลโดยฝ่ายนิติบัญญัติจะทำได้ง่ายขึ้น
๓๕	๑๕๙	ส.ส. จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๖ สามารถยื่นขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีรายบุคคลได้ แม้ในขณะที่ขึ้นหรือหลังจากยื่นขอเปิดอภิปรายดังกล่าว รัฐมนตรีผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่ง ไปเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นก็ตาม	ส.ส. จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ สามารถยื่นขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีรายบุคคลได้ แต่ถ้ารัฐมนตรีดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว จะไม่สามารถอภิปรายได้	การตรวจสอบการบริหารประเทศของรัฐบาลโดยฝ่ายนิติบัญญัติจะทำได้ง่ายขึ้น
๓๖	๑๖๐	เมื่อ ครม. บริหารราชการมาเกิน ๒ ปีแล้ว ฝ่ายค้านไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งสามารถยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้	ไม่มี	การตรวจสอบรัฐบาลสามารถทำได้ แม้รัฐบาลจะคุมเสียงข้างมากเด็ดขาดในสภาก็ตาม ซึ่งต่างจากเดิมที่หากรัฐบาลคุมเสียงข้างมากเด็ดขาดในสภาแล้ว ฝ่ายค้านก็แทบจะไม่สามารถตรวจสอบอะไรได้เลย
๓๗	๑๖๔, ๒๗๑	ลดจำนวนในการเข้าชื่อของประชาชนเพื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเหลือเพียง ๒๐,๐๐๐ ชื่อ	กำหนดให้ใช้รายชื่อถึง ๕๐,๐๐๐ รายชื่อ	เพื่อให้การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยประชาชนสามารถทำได้ง่ายขึ้นและเป็นไปได้จริงทางปฏิบัติ
๓๘	๑๖๗ วรรคสอง	กำหนดให้การกำหนดงบกลางต้องแสดงผลและความจำเป็นด้วย	ไม่มี	ทำให้การกำหนดงบกลาง จะต้องได้รับการพิจารณาจากสภาด้วย อันจะเป็นการป้องกันการใช้งบกลางอย่างไร้วินัยทางการคลัง ได้ดียิ่งขึ้น

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๓๕	๑๗๐	เงินรายได้ใด ๆ ที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน (เงินนอกงบประมาณ) ต้องรายงานต่อ ครม. และ ครม. รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ทุกสิ้นปี และการใช้จ่ายเงินดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลัง	ไม่มี	ทำให้รัฐบาลต้องระมัดระวังและมีวินัยในการใช้เงิน นอกงบประมาณมากขึ้น จะใช้เงินดังกล่าวเพื่อผลทางการเมืองไม่ได้อีกต่อไป
๔๐	๑๗๑	นายกรัฐมนตรีอยู่ในตำแหน่งได้ไม่เกิน ๘ ปี	ไม่มี	ทำให้นายกรัฐมนตรีไม่สามารถดำรงตำแหน่งยาวนานเกินไปซึ่งอาจเป็นการสร้างอิทธิพลหรือเข้าครอบงำการบริหารประเทศโดยมิชอบได้
๔๑	๒๑๒	ประชาชนมีสิทธิฟ้องศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง ในกรณีที่มิชอบด้วยนิติแห่งกฎหมายกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ	ไม่มี	ประชาชนมีหลักประกันสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น
๔๒	๒๑๕	ให้ศาลยุติธรรมมีบทบาทพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง	ไม่มี	เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของ ก.ก.ต. มีความสำคัญต่อกระบวนการได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ จึงกำหนดให้มีองค์กรตุลาการเข้ามาตรวจสอบอีกชั้นหนึ่ง ทำให้การใช้อำนาจของ ก.ก.ต. เกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่มีลักษณะเด็ดขาดที่ไม่อาจตรวจสอบได้ต่อไป ซึ่งย่อมทำให้การเลือกตั้งมีความบริสุทธิ์ยุติธรรมขึ้นนั่นเอง

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๕๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๔๓	๒๔๔ (๓)	ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	ไม่มี	ทำให้มีการควบคุมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองอันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของร่าง รัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีผลในทางปฏิบัติได้จริง
๔๔	๒๔๔ วรรค ท้าย	ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจพิจารณาและสอบสวนโดย ไม่ต้องมีการร้องเรียนได้ ถ้าเห็นว่ามีกระทำความผิดที่มี ผลกระทบต่อประชาชน	ไม่มี	ทำให้ประชาชนมีหลักประกันสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น
๔๕	๒๕๐ (๕)	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลคุณธรรมและ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ไม่มี	ทำให้มีการควบคุมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองอันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีผลในทางปฏิบัติได้จริง
๔๖	๒๕๐ (๓)	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติมีอำนาจหยิบยกเรื่องขึ้นพิจารณาเองได้ โดยไม่ต้องมีการร้องเรียน	ไม่มี	เนื่องจากบางกรณีผู้ร้องเรียนอาจเกรงกลัวอำนาจทาง การเมือง หรือเพราะได้รับผลประโยชน์ตอบแทน จึงไม่ มีการร้องเรียนต่อ ป.ป.ช. จึงสมควรให้ป.ป.ช. สามารถ หยิบยกเรื่องขึ้นพิจารณาเองได้
๔๗	๒๕๕	กำหนดให้องค์กรอัยการมีสถานะเป็นองค์กรตาม รัฐธรรมนูญ	ไม่มี	องค์กรอัยการมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น ทั้ง การทำหน้าที่ฟ้องคดีแทนรัฐ และการยื่นฟ้องผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง
๔๘	๒๕๗	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจฟ้องคดี ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง หรือศาลยุติธรรม แทนประชาชนได้ ในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีเพียงอำนาจใน การตรวจสอบและให้คำแนะนำเท่านั้น ไม่มีอำนาจ ในการฟ้องคดีต่อศาลได้	การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๔๙	๒๕๙ วรรคสาม	การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย	ไม่มี	ทำให้โอนทรัพย์สินไปไว้กับบุคคลอื่นในลักษณะที่เป็นนอมินี เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบ ไม่สามารถทำได้อีกต่อไป
๕๐	๒๖๙ วรรคท้าย	นอกจากจะห้ามไม่ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทแล้ว ยังห้ามรวมไปถึงคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย	ห้ามเฉพาะตัวนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเท่านั้น ไม่รวมถึงคู่สมรสและบุตรด้วย	ทำให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีใช้อำนาจในทางบริหารอย่างโปร่งใสมากขึ้น
๕๑	๒๗๖	กำหนดให้มีผู้ไต่สวนอิสระซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา	ไม่มี	เพื่อช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
๕๒	หมวด ๑๓	กำหนดเรื่องของจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความชัดเจน ทั้งยังกำหนดให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปีด้วย	ไม่มี	ทำให้การควบคุมใช้อำนาจบริหารประเทศไม่ใช่เพียงแค่ควบคุมความชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น แต่จะควบคุมจริยธรรมด้วย เพื่อให้การใช้อำนาจต้องเป็นไปโดยสุจริตและเป็นธรรมด้วย รวมทั้งมีกลไกและบทลงโทษต่อผู้ที่ฝ่าฝืน
๕๓	๒๘๓	กำหนดเพิ่มเติมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนด้วย	ไม่มี	ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นมากขึ้น อันเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยที่สำคัญทางหนึ่ง

ลำดับที่	มาตรา	ร่างรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช	รัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๔๐	เหตุผลที่ดีกว่า
๕๔	๒๕๑	ให้สิทธิประชาชนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คนในการ เข้าชื่อเพื่อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้	ประชาชนไม่สามารถเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้เลย	ประชาชนจะมีบทบาทและมีส่วนร่วมมากขึ้นในการ กำหนดวิถีชีวิตของตน
๕๕	๓๐๓	กำหนดระยะเวลาในการตรากฎหมายลูก ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑ ปี หรือ ๒ ปี แล้วแต่กรณี	ไม่มี	เพื่อให้มีกฎหมายที่กำหนดรายละเอียด ทั้งเรื่อง เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หรือเรื่องอื่น ใดที่มีความสำคัญ ให้เร็วที่สุด